

# Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocialno glasilo.

Štev. 39.

V Ljubljani, v soboto 21. septembra 1901.

Letnik VI.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne — Naročnina je za vse leto 8 K, za četrta leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slovenskega Lista.“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani. Stari trg štev. 19. Uradne ure od 9 do 12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

## Po boju.

Končan je boj. Ne samo, da so se nade nasprotnikov, vzeti nam nekaj poslancev izjalovile, odvzeli smo nasprotnikom dva sedeža v deželni zbor. Zaključek je torej, da so bili pri ravnokar minolih deželnozbornih volitvah liberalci natepeni. Ta zaključek zabeležimo z največjim veseljem in zadoščenjem.

Naskok liberalcev na zavedne naše kmetke može, bil je od naše strani odbit z lahkoto in prišli smo vsled umazanih sredstev liberalcev celo do tega, da so se naši glasovi pomnožili. Dne 19. t. m. pa smo mi naskočili liberalne trdnjave: kranjska mesta. In tu se je liberalcem slabo godilo. Le z največjo silo, z največjim naporom, skladovnico lažij in sleparij posrečilo se je liberalcem ohraniti nekaj mandatov. Da bi uradništvo ne korakalo za liberalce v boj proti davkoplačevalcem, tedaj bi danes ne imeli liberalci nobenega poslanca v deželni zboru kranjskem! Dne 19. t. m. je v petih mestnih skupinah liberalizem rešilo uradništvo, dočim se je, ako odštejemo uradniške glasove, pokazalo, da je večina davkoplačevalcev na naši strani.

Ako pomislimo, da smo imeli mej zavednimi Škofjeločani znatno večino in da je Tržič dal večino našemu kandidatu, pa če pogledamo častne manjšine v ostalih mestih teh dveh okrajev, tedaj se nam pokaže, da imamo mi več zaslombe v mestih, nego pa liberalci mej našim ljudstvom na deželi. Dr. Tavčar s svojim „Narodom“ ni mogel v mestih udušiti odločnega protesta protiravnanju njegovemu in njegovih slug! Dne 19. septembra bode pričal liberalcem, da se tudi mnogo našega ponosnega meščanstva noče zaplesti v liberalno suženjstvo!

Najčvrstejši protest proti ravnanju liberalcev je uložilo drugo največje mesto za Ljubljano na Kranjskem Idrija, katero so še pred kratkim imeli liberalci za svojo trdnjavo. Tu je dobil naš kandidat čast. g. Mihael Arko

125 glasov, soc. demokratični kandidat Rinaldo 33 glasov, liberalni kandidat dosedanji poslanec dr. Majaron 127 glasov. Potrebna je bila torej ožja volitev, pri kateri je bil izvoljen deželni poslanec idrijskim č. gosp. dekan Mihael Arko s 161 glasovi, dr. Majaron pa so pri ožji volitvi zapustili celo nekateri njegovi liberalni volivci, ker dobil je le 113 glasov. Tako imamo tudi dne 19. septembra pri volitvi v mestih mi zabeležiti vspeh, nasprotniki pa poraz. Liberalna stranka ni več izključna posestnica kranjskih mest. V tem tiči breca, katero so 19. t. m. dobili liberalci. Da je ravno v Idriji podrt bil ob tla liberalizem nas posebno veseli, kajti ravno „Slovenski List“ se je mnogo trudil, da so se v Idriji pojasnile razmere in da je ondi složno ljudstvo oddalo svojo obsodbo liberalizmu.

Volitve, ki so ravnokar za nami, so donesle svetu dokaz, da za nami na deželi in tudi v mestih stoji slovensko ljudstvo na nasprotni strani pa zveza ljudij, ki se od ljudstva živi, podpirana od Nemcev. S ponosom in veseljem moremo gledati na ravnokar minuli boj. Nismo se podali liberalcem in tudi sedaj še ne odložimo orožja. Z mečem v roki bomo stali v borbi proti zapeljivcem in izkoriščevalcem naroda, podpirani od našega ljudstva in obračunali bomo z liberalci in njihovimi priganjači prej, nego si sami mislijo. Ljudstvo ima moč v rokah in to moč ljudstva bodo čutili nasprotniki naši. Liberalci in njihov vodja dr. Tavčar so se igrali z ognjem in če so že dne 19. t. m. iz ognja prišli precej posmojeni, skrbeli bomo, da se jim v bodoče godi še slabše. Ljudstvo je čulo Tavčarjevo grožnjo: „Liberalcem groš, klerikalcem pa knof“ in lahko je ljudstvu prevreči to grožnjo v nasprotno dejanje, pri katerem liberalni priganjači od ljudstva še knofa ne bodo dobili!

Zato pa se mi po dovršenem boju klanjamo ljudski moči, ki je v preteklih dneh mej nami govorila ostro sodbo nad liberalizmom, in oprti na to moč kličemo: Naprej! Živel boj za ljudstvo in ljudske pravice! Slava ljudstvu!

## Politiški pregled.

**Program Vsenemcev.** Vsenemška stranka je v očigled predstoječim volitvam na Češkem izdala svoj program, v katerem pravi, da se hoče poslej postaviti na stališče brezobzirne borbe proti Čehom ter da ne odneha prej, dokler ne bo zagotovljen v Avstriji nemški državni jezik, prej da ni govora o kakem sporazumljenju s Čehi. Program je tudi proti razdelitvi Češke v jezikovne meje. Čudom se je čuditi, da ta program izjavlja, da so Vsenemcem proti Slovanom največ pokvarili — židje, dočim je stara resnica, da so vse irredente, tudi nemška, delo židovstva. Pangermanska drevesa pač ne prirastejo do nebes, zato bodo skrbeli Slovani.

**Sestanek vladarjev.** Dne 11. t. m. je priplula pred gdanski zaliv ruska ladija „Standard“ s carjem Nikolajem II. na krovu. Ondi so pričakovali „Standarda“ nemški brodovi, na katerih je bil nemški cesar. Ko se je prikazala na visokem morju ladija „Standard“, zasvirale so nemške godbe rusko himno v pozdrav carju. Car Nikolaj II. se je potem podal na ladijo „Hohenzollern“, kjer se je vršil daljši živahen razgovor mej obema vladarjema. Pri obedu na ladiji „Hohenzollern“ je napil car nemškim, a nemški cesar ruskim prvim državnikom, pred vsem velikemu knezu Aleksiju.

**Nemška poštenost.** V Nemčiji v raznih denarnih zavodih prihajajo sleparije na dan, katerim se je naravnost čuditi. Cela vrsta bank je v zadnjem času prišla na nič, sedaj se pa zopet čuje, da pri industrijalni banki v Heilbronu so bile razkrite velike sleparije. Okoli 3 milijone mark bo škode. V državi zgovornega Viljema je pač marsikaj gnjilega.

**Mac Kinley,** predsednik ameriških združenih držav, na katerega je bil, kakor smo poročali, izvršen napad, je umrl danes teden zjutraj. Zadnje njegove besede so bile: „Ne volja naša, ampak božja naj se zgodi“. Naslednik Mac Kinleyev je postal Roosevelt.

## Narodna dama.

(Napisal Iv. Baloh.)

Na voglu neke ljubljanske ulice sem pred nedavnim časom srečal postarno gospo. Znan se mi je sicer zdel njen obraz, toda njenega imena se nisem več spominjal. Sprijaznim nasmehljajem me je pozdravila, rekoč: „Ali me več ne poznate?“

„Gospa Strletova — ali ne?“

„Da, da! — Oh koliko časa se že nismo videli!“ — In pričel se je tisti navadni pogovor o zdravju, vremenu, ki je vsaj meni takó neljub. Spoznal sem pa iz njenega obraza, iz njene obleke, da ona ni več tista gospa Strletova, kot nekdanj. Tisti lepi črni lasje so posiveli, tista zdrava, živa, rudeča barva na licih je izginila, ostalo je nekaj, kar je brezizrazno sicer, a dovolj jasno s svojimi gubami kazalo, da je posledica velikega trpljenja. V njenih ušesih so se nekdanj blesketali dragoceni uhani in na prstih lesketajoči se briljanti, — vsega tega sedaj nisem opazil. Celo obleka je bila najbrže nekdanj za vse kaj družega odločena, kot za navadni sprehod. Gledal sem torej bolj njo, kot poslušal njeno dolgo pripovedovanje in skoraj da sem se ozrl

okoli, če nisem opazovan od ljudij. — S povabilom, da naj jo obiščem v označeni ulici, kjer je stanovala, sva se ločila.

V neki živahni ljubljanski ulici je stala in še stoji lepa enonadstropna hiša. To je bil dom gospe Strletove.

Ko je mrzla zimska burja sipala po ulicah snežinke, tedaj so na njenem oknu cvetele že prve spomladanske cvetice. Marsikdo, ki je šel mimo njenega stanovanja, želel je utrgati lepo rudeči cyclamen ali pa snežno-beli klinček. Med temi cveticami, zasajenimi v lepe porcelanaste posode, pa je žgoel rumeni kanarček, ter označeval mimoidočim, da je tukaj doma sreča, blagostanje, veselje. In res je bila hiša gospe Strletove prava slovanska, gostoljubna hiša.

Po nekem tovarišu sem se seznanil z gospo Strletovo, ki me je v to rodoljubno hišo vvedel. Res je bila ta hiša rodoljubna. In dijaku takó dobro dene, če sliši ljubo slovensko govorico ne samó domá v kmetški hiši, ampak tudi v elegantnem salonu. Gospa Strletova pa je bila duša tedanje naše slovenske družbe. Naročena je bila skoro na vse slovenske časopise, v njeni hiši se ni nikoli slišala nemška beseda. Kar je pa kazalo posebno njeno rodoljubno srce, je bilo to, da

je bila vedno prva, če je bilo treba kaj darovati za narodne namene. Zato pa je bila tudi odbornica pri več narodnih društvih. Ona se je sè svojo hčerko — Ivanko — gotovo najbolj trudila, da je kaka veselica sijajno vzpela. Njena hčerka Ivanka ni bila ena tistih blaziranih, prevzetnih žensk, katerih tudi med nami ne manjka. Bila je popolnoma hči svoje matere, kri njene krvi. Plemenita, radodarna in rodoljubna je bila, zato se je vsakemu prikupila. Imela je nekaj prijaznega na sebi, kar ji je privabilo mnogo prijateljev in častilcev. Kar je bilo pa vse na njej najiminitnejše, je bilo to, da je bila odločna Slovenka. Kakó sladkó je zvenela iz njenih ust čista, pravilna slovensčina, kakó lepó ji je pristojala slovenska trobojnica na njenih prsih! Marsikdo je pač želel, o da bi bilo mnogo takih slovenskih mladenk, potem bi iz ljubljanskih ulic kmalu izginila tista blažena nemščina!

Gospa Strletova je bila sè svojo ljubljeno hčerko Ivanko sama v pritličju svoje hiše. Njun oče oziroma soprog ji je že pred več leti umrl ter je zapustil veliko premoženja, — vsaj tako se je govorilo, — torej je gospa Strletova sè svojo hčerko živela zgolj od obrestij. In po zunanem soditi, jima res ni ničesar manjkalo.

**Obravnava proti morilec Mac Kinleya.** Obravnava proti Czolgoszu, ki je usmrtil Mac Kinleya, se prične te dni. Poklicanih bo 15 prič. Nekateri zdravniki trdijo, da sta bili zastrupljeni obe krogli, s katerima je Czolgosz vstrelil predsednika. Obravnava je določena na dan 23. t. m. Czolgosz na vprašanje preiskovalnega sodnika ne daje nikakega odgovora. Mac Kinleyeva žena je vsled žalosti nevarno obolela.

**Vojna v južni Afriki.** Že dalje časa pišejo listi o sporu mej državama Kolumbija in Venezuela v južni Ameriki. Ta spor je priklopel že zdaj do tolikega viška, da je pričakovati v kratkem bitke mej četama obeh držav. Venezuelske čete pod vodstvom predsednika Castro so udrle v Kolumbijo preko Rio Hacha, kjer so zadele že ob zbrano kolumbijsko četo, ki šteje 6000 mož. Ves spor baje neti Severna Amerika, ki se hoče polastiti obeh držav in jih utelesiti Zjedinjenim državam.

**Vojna v južni Ameriki.** Buri so postali ne- navadno živahni in delavni. Kakor se poroča, se je njihovo delovanje zopet raztegnilo na Natal, ki je že od prej angleško ozemlje. Več čet se približuje natalski meji z namenom, da udero v notranje Natala. Na jedni strani v Kapu, na drugi zopet v Transvalu delajo Kitchenerju velike preglavice. Poslednji hoče k svoji proklamaciji dodati še poojstreni razglas na Bure, ki pa ostane enako brez uspeha. Burom daje mnogo poguma nastopajoče poletje zlasti pa okolnost, da zraste v južni Afriki silno visoka trava, v katere zavetju Buri brez skrbi operirajo. — Državni zbor v Kapu je razpuščen, ker je veliko členov mej ustaši.

**Poraz Angležev.** Lord Kitchener javlja, da je južno od Utrechta burski general Botha izvalil tri kompanije angleških jezdecev v zagozdo. 16 Angležev je bilo ubitih, 30 ranjenih, 125 pa ujetih. Tri angleške topove je Botha uplenil. Burski vodja Smuth je pri Tarkastaadu pobil 23 angleških ulancev in jih 32 ranil.

## Domače novice.

**Naročnikom.** Ker smo radi deželnozborskih volitev v mestih izdali pretekli torek posebno izdajo „Slov. Lista“ na šestih straneh, izšla je današnja številka samo na štirih straneh.

**Izid deželnozborskih volitev v mestih.** Izid v Idriji javljamo na uvodnem mestu. V Idriji je dvoglavi ljudski zmag pomandral liberalno preperelo slamo. V okraju Škofja Loka-Kranj je dobil č. g. dekan Anton Koblar v Škofji Loki 59 glasov, Ciril Pirc 34, v Kranju je dobil g. Koblar 59 glasov, Pirc 122. Pirc je dobil torej 38 glasov večine. Odločilo je uradništvo. — V Trzinu je dobil č. g. Špendal 52, dr. Ferjančič 45, v Kamniku je dobil Špendal 72, Ferjančič 89, v Radovljici Špendal 19, Ferjančič 65. Izvoljen je torej Ferjančič. — V dolenskih mestih je izvoljen dr. Tavčar. — V Ljubljani

je prišlo na volišče 600 uradnikov, ki so glasovali za Ivana Hribarja in Petra Grassellija, ki sta dobila 825 oziroma 801. Karol Pollak 297 glasov, Ivan Kregar 279 glasov. Ako se odšteje 600 uradniških glasov katere so dobili liberalci, imata gg. Pollak in Kregar mej davkoplačevalci večino. Liberalci imajo v Ljubljani veliko moč v ogromnem številu uradništva, ki preglašuje davkoplačevalce. Stotine volivcev je ostalo doma. — V Ribnici so slovenski liberalci glasovali za nemškega kandidata dr. Schöppla, ki je dobil v Ribnici 37 glasov. Tu pribijemo javno, da je slovenski „Učiteljski Tovariš“ pisal naj „napredno“ slovensko učiteljstvo deluje za nemškega kočevskega kandidata dr. Schöppla. In taki ljudje naj bi vzgojili idealne slovenske moše! Ali more narod zaupati učiteljem, ki delujejo za nemške kandidate?! — V trgovsko obrtni zbornici ni bil izvoljen g. Vinko Majdič iz Kranja, dasi so liberalci obljubovali, da pride v deželni zbor g. V. Majdič. Dobil je g. Majdič samo 2 neliberalna glasova. Izvoljena sta bila Filip Supančič in molčeči Kušar starejši. — V notranjskih trgih je bil izvoljen posestnik Arko.

**Volitev v mestni skupini.** (Prosto po „Narodovem“ članku „Volitev v kmet- skih občinah“ z dne 13. septembra.) „Zgodilo se je pravo čudo. Velikanski z nezaslišano silo uprizorjeni obrambni načrt liberalcev za mestne okraje se ni posrečil. Liberalci, ki hočejo zadobiti sami absolutno nadvlado v mestih, so seveda pred vsem delali na to, da pridobe vse mestne mandate, kakor so jih pred šestimi leti pridobili vse. Ta naklep se je izjalovil, ta naklep se je razbil ob zavednosti in odločnosti idrijskih volivcev. Še nikdar ni v nobeni deželi nobena stranka uprizorila tako strahovite agitacije, kakor jo je letos naša liberalna stranka. Razvila se je kolosalna agitacija, stokrat večja, kakor pri zadnjih državnozborskih volitvah. Delala je z najhujšim terorizmom, razsipala na tisoče denarja, lagala, obrekovala, varala in sleparila, da smrdi do neba. Izdal je dr. Tavčar posebna „pastirska pisma“, kakor je Slane nazval njegove govore, Tavčar je porabil vso svojo avtoriteto za strankarske namene, s vso svojo avtoriteto je agitiral za ljudi svojega značaja. In še več je storil Tavčar! Sam, osebno je romal po deželi, tako rekoč od mesta do mesta. Tako divje, tako hujskajoče kakor Tavčar v nekih krajih, je le malokateri v tem boju pridigoval. In vendar ni nič pomagalo. Liberalci so bili popolnoma prepričani, da zmaga v vseh mestnih okrajih, da ohranijo vse mestne mandate, a vendar so pogoreli prav v tistem mestu, za katerega jim je največ bilo, v idrijskem mestu. Štiri leta so se liberalci pripravljali, da si utrdijo teren v idrijskem mestu. Vsa ta leta so strahovito rovali, da izpodkopljejo tla katoliškonarodni stranki. Liberalni kolovodje so v Ljubljani večkrat izjavili: „Čast naše stranke

zahteva, da ohranimo ta mandat. Arko mora pasti in če nas velja 50.000 gld. Arko mora pasti, če mora kri teči.“ — A vse to ni nič pomagalo. Arko je sijajno zmagal. Čast idrijskim volivcem, čast tudi Arkotu, ki je v družbi z vrlimi agitatorji delal neumorno, da zmaga katoliško narodna stranka!“

**„Usoda“.** Liberalci so si s silnim pritiskom na kmetске volivce v idrijskem okraju v kmetški skupini pridobili par glasov večine za Božiča in si tako ohranili jeden, idrijski mandat. Kar se jim je posrečilo v kmetški skupini, to se jim je 19. t. m. izjalovilo v mestni skupini. Idrijsko mesto jih je vrglo ob tla in pripomoglo, da so so liberalci izgubili jeden mandat.

**V deželnem zboru Kranjskem** bode v prihodnjo šestletno dobo 16 krščansko mislečih poslancev (dva več nego v pretekli dobi), devet liberalnih Slovencev in najst Nemcev.

**Dostojni in nedostojni boj.** Razlika v tem pogledu mej stranko „Narodove“ „intelligence“ se kaže v pretekli volilni borbi jasno. Tavčarjevi surovi govori se že gnusijo vsakemu poštemu človeku. Svojo politično revščino in nagoto skriva pod tako surovimi napadi na neljube mu osebe — da se vsakemu poštemu človeku stidi. Kako drugače toli napadeni dr. Šusteršič. V Idriji je v nedeljo nastopal proti liberalni stranki. Že takoj v pričetku svojega govora je poudarjal, da se v političnem življenji nikakor ne gre za boj zoper posamezne osebe. Gre se le za boj stranke zoper stranko. Ako kritikuje liberalno stranko, se nikakor ne dotika osebe njenega kandidata g. dr. Majarona, ki mu je kot dober kolega simpatičen in kojega odkritostno spoštuje. A tukaj se ne gre za njegovo osebo, temuč zgolj za liberalno stranko! In res, vsi zborovalci so po shodu priznali, da se je ves shod izvršil tako lepo stvarno, kakor še noben shod v Idriji.

**Časnikarski glasovi o deželnozborskih volitvah na Kranjskem.** „Primorski List“ piše: „Boj je končan! Na tleh leže liberalstva stebri trhlji. Številke jasno govoré, da je liberalizmu odklenkalo za vedno. Za katoliško-narodne kandidate je bilo oddanih nad dvajset tisoč glasov, za liberalce pa le nekaj nad pettisoč glasov! Ta sijajna zmaga kat.-narodne stranke na Kranjskem bodi v bodrilo drugim slovenskim katoliškim strankam. Kvišku srca! S podvojenimi močmi in nevstrašnim pogumom lotimo se dela za častni in večni blagor slovenskega ljudstva! To bodi sad sijajne zmagé dne 12. t. m. nad gnili liberalizmom. V tej nadi kličemo vrlim bratom kranjskim: Slava! Slava! Slava! — Zagrebški „Obzor“ pravi: „Mi smo z velikim zanimanjem pričakovali rezultat deželnozborskih volitev v kmečkih občinah na Kranjskem, akoravno smo slutili, da se bodo končale s porazom t. zv. liberalne stranke, ker se njeni zastopniki niso pomišljali da se združijo z Nemci proti narodni katoliški stranki. Kakor znano,

Nasprotno, če pomislim, kako sta živeli, kakó gostoljubno vsakega vzprejeli, moram reči, da sta imeli še vsega preveč!

Gospa Strletova je bila velika prijateljica dijakov. Nobeden ni šel prazen od nje, vsakdo je bil prijazno vzprejet. In kaj se dijaku bolj dopade, kot to, če vidi, da je ljubljén, da je dobro postrežen! Postreži pa je znala gospa Strleteva, zato je bila tudi ljubljena od vseh. Velikokrat je napravila domače zabavne večere. Povabila je k sebi par znanih rodbin, prišli so hišni znanci, dijaki in nekaj druge gospode. Zabava je bila vselej izvrstna, in ko bi gospa Strletova naredila take večere slednji teden, gotovo bi se njenemu prijaznemu vabilu vsi odzvali. Pri takih večernih sestankih pa gospa Strletova ni nikdar pozabila, kaj darovati na narodni žrtvenik. Zato je ob sklepu veselice vselej povabila navzoče, naj se pred odhodom tudi spominjajo prekristnih narodnih društev. Nikdo ni mogel odreči tem prijaznim besedam, in čez par dnij je že stalo v časopisih, da je narodna dama gospa S. nabrala v veseli družbi toliko in toliko za narodne namene.

Med našo družbo pa je zahajal tudi neki jurist Rudolf M. Splošno je bilo znano med nami,

da je gospica Ivanka zaročenka njegova. Nikdo mu ni te sreče zavidal. Nasprotno se je hvalilo gospo Strletovo, ker je podpirala ubogega dijaka, ki vsled revščine svojih roditeljev ne bi mogel dokončati svojih študij. Rudolf je bil velik, lep mladenič, krepkih udov, črnih, temnih očij. Iz teh očij njegovih je sijala neka otožnost, in slednji bi lahko uganil, da je Rudolf — pesnik. Ivanka pa je tako zelo poezije ljubila, kaj čuda, če je tolikrat opevana se zanj ogrela! Tako so tekli poletni večeri prijetno naprej, v zabavi, v petju, pri citrah in klavirju smo pozabili dnevne skrbi. Gospa Strletova veljala je med nami kot bitje, brez katerega bi ne mogli živeti.

Preteklo je jedno leto, ko pride v neki gostilni pogovor na gospó Strletovo. Sam sem sedel čitajoč časopise, pri sosednji mizi pa je sedela neka neznana mi gosposka rodbina. Govorili so ravno o rodbini Strletovi. In gospa, kateri so morale pač biti znane razmere Strletove rodbine, je pripovedovala čudne stvari. Gledal sem sicer nem v časopis, toda pazno sem poslušal žalostno usodo gospe Strletove. Obrali so jo sicer do kosti, našli vse njene napake, tako, da se mi je zdelo nemogoče, toda nekaj mi je ostalo v srcu neizbrisljivo, da še opeka na hiši

ni več — Strletova. To me je bolelo, in ob neki priliki sem zopet šel v njeno gostoljubno hišo. Bil sem sicer prijazno vzprejet, a zdelo se mi je, da se je krog njenih prijateljev zmanjšal, da ni več tako, kot je bilo nekdanj. — Spomnil sem se, koliko zabave smo nekdanj v teh prostorih zavžili in sklepal sem, da je tako moralo priti —. Gospa mi je tožila, da je vedno sama sedaj sè svojo hčerko Ivanko in da si želi iti na deželo, da neče bivati v tem pustem mestu. Postala je žrtva svojega dobrega srca, prijatelji so jo zapustili, in tudi mene ni bilo več...

Odzval sem se njenemu povabilu kmalu potem, ko me je srečala na tistem voglu ljubljanske ulice. Prišel sem v njeno stanovanje nepričakovano. Bila je sama doma. Šivala je, sedeča pri oknu, in se srčno razveselila, da sem ostal zvest svoji obljudi. Preteklo je že par let razun zadnjega sestanka, odkar se nisva videla. Kakor da bi odprla knjigo svojega življenja, začela mi je pripovedovati, koliko je pretrpela.

„Predobra sem bila, predobra, zato se mi pa tako godi! Hotela sem drugim pomagati, pa ljudje niso poznali mojih dobrot. Vse nam je bilo prodano. Ko bi ne imela svojega bratrance, župnika na Gorenjskem, bi morala od hiše do

nismo se vtikali v medsebojni notranji prepir teh slovenskih strank, i to tem manje, ker smo popolnoma prepričani, da so i v jedni i v drugi odlični slovenski narodnjaki, ali vender smo morali obsoditi nenaravno zvezo slovenskih naprednjakov z Nemci, kar se je sedaj ljuto maščevalo, ker slovensko ljudstvo dobro vé, da so mu največji neprijatelji nemškutarji in se mora obrniti od vseh onih, ki se družijo z nasprotniki. To je plemenito slovensko ljudstvo pokazalo z zadnjimi volitvami, ki so se izvršile s sijajno zmago narodne katoliške stranke.

**„Gorica“ o državnozborskih volitvah na Kranjskem** piše: Po državnozborskih volitvah ki so za „Narodovo“ stranko tako slabo izpale, je pisal „Narod“, da njegovi stranki pri teh volitvah ni bilo resno, ampak da je hotela s svojim nastopom izprazniti le mošnjičke svojim nasprotnikom in da še le pri deželnozborskih volitvah bode njegova stranka pokazala, koliko da zmore. In res, pri tolikem kokodakanju „Slovenskega Naroda“ misliti si je moral vsakdo, da bode ta stranka pri deželnozborskih volitvah izlegla več jajec, nego jedno samo. A varal se je oni, ki je tako mislil! Kajti pri deželnozborskih volitvah za kmečke občine, ki so se vršile v četrtek, dne 12. t. m., izvoljen je bil od 16 poslancev jeden sam kandidat „Narodove“ stranke, a 15 kandidatov katoliško-narodne stranke. — Blamažo „Narodovcev“ uvidevajo tudi preko kranjskih mej in naj so tudi „Narodovci“ z naj-največjo silo zmagali v nekaterih mestih, ravnokar pretekle deželnozborske volitve bile so mej Slovenci nekako politično ljudsko štetje, pri katerem se je ogromna večina Slovencev na Kranjskem odločila za krščanska načela!

**Vprašanje županu Hribarju.** Pri deželnozborskih volitvah v Ljubljani je agitiral celo dopoludne mestni uslužbenec „Tiček.“ Mož je od davkoplačevalcev plačan da dela, ne pa da agituje. Ali se ne pravi oškodovati davkoplačevalce, ako kak Vaš uslužbenec g. župan, agituje, namestu da bi opravljal službo?!

**Usmiljeni Tavčar.** Dr. Tavčar je dvakrat na teden po 11 krajcarjev podpiral nekega dijaka, katerega oče je volil po svoji vesti sedaj pri deželnozborskih volitvah s katoliško narodno stranko. Tavčar je sedaj tega dijaka spodil, češ „za tebe ne dam nič, ker je tvoj oče agitiral za klerikalce“. Naši somišljeniki se še spominjajo, kako se je „Narod“ lagal o uršulinkah svoj čas, ker dva dijaka nista dobila ondi hrane. Tavčar je sebe in svojo gospo pustil v „Narodu“ slaviti kot uzor nesebičnosti in usmiljenja. Kake brzojavke bodo pa sedaj liberalci pošiljali Tavčarju za zgoraj omenjeno njegovo plemenitost?!

**Krucifixbeisser.** Tako psuje „Narod“ gosp. tovarnarja Pollaka radi njegovega strogega spolnjevanja verskih dolžnosti. To psovko si je treba zapomniti in jo o priliki ljudstvu krepko raz-

hiše iti beračit. Sedaj se moram pa ubijati s temi dijaki! Kolikokrat srečam na cesti znane gospé, s katerimi smo bile nekdanj take prijateljice, pa me še ne pogledajo, ker se me sramujejo. Ko sem bila v največji zadregi zaradi stanovanja, šla sem prosit k gospej dr. S., svoji nekdanji najboljši prijateljici; naj mi posodi za nekaj dni par goldinarjev, naznanila mi je po svoji služkinji, da take beračice še ne vsprejme ne. Če se sedaj spomnim, koliko goldinarjev sem nekdanj razmetala za razne nepotrebne namene, me srce boli — — —

„In Ivanka?“

„Oh, Ivanka, — je pa na Dunaju blagajničarica v neki kavarni — — —“

„In Rudolf?“

„Ah, Rudolf je pa odgojitelj pri nekem poljskem grofu; saj ni mogel dokončati svojih študij!“

Prišli so dijaki s sprehoda domov in oditi sem moral. Na mizi sem pa čital začetek neke šolske naloge, ki je bila nedovršena, ki pa se je pričela z besedami: „Nehvaležnost je plačilo sveta!“ — — —

tolmačiti. Ta psovka kaže „verne“ liberalce in njihovega vodje Tavčarja v pravi luči.

† **Andrej Marija Šterk.** V torek nam je došla iz Trsta prežalostna vest, da je ob 9. uri zjutraj umrl preljubljeni vladika tržaško-koperski Andrej Marija Šterk. Verniki tržaške škofije žalujejo po pravici po Njem, kajti izgubili so blagega, plemenitega in svetega škofa, ki jih je z ljubeznijo in dobroto vodil ter zanje mnogo pretrpel. Pred vsem imajo vzrok žalovati nad njegovim grobom slovenski in hrvaški verniki, katere je pristrčno ljubil, koprneč po njih napredku in blagostanju. Pokojni škof Andrej Marija Šterk je bil rojen 28. novembra 1827. v Voloskem pri Opatiji, v mašnika posvečen je bil 24. septembra 1853. Njegova prva služba je bila v Opatlju, od koder je prišel leta 1855. kot kaplan k jezuitski cerkvi v Trst. L. 1857. je postal stolni vikar pri sv. Juštu. L. 1880. pa stolni kanonik, leta 1885. kapitularni dekan, dne 26. januarja 1894. pa je bil imenovan škofom na Krku, od koder je po odstopu škofa dr. Glavine dne 1. junija 1896. prišel v Trst. Pogreb je določen na danes ob 9. uri zjutraj. Pri odprtem grobu blagega pokojnika kličemo: Bog mu daj večni mir in pokoj! Njegov spomin bodi blagoslovljen!

**Iz Vevč.** Razmere v tukajšnji tovarni vznemirjajo delavce. Zadnji čas je odslovljenih nad 40 delavcev in delavk, in čuje se, da jih mislijo še odsloviti. Govori se, da se misli upejljati akordno delo. Upamo, da vodstvo ne bo tiralo razmer do skrajnosti. — V saboto ob 1/47 zvečer imajo delavci shod, da se posvetujejo v tej zadevi.

**Volitve v ljubljansko bolniško blagajno** so razpisane in se vrše po sledečem redu: I. mestni oddelek, šolski del imenovan, volil bode 13 delegatov (bele glasovnice) v nedeljo, dne 22. septembra t. l., od 9. do 11. ure predpoldne v pisarni bolniške blagajne, II. mestni oddelek, šentjakijski del imenovan, in V. mestni oddelek, predkraji imenovan, volita skupno 12 delegatov (zelene glasovnice) v nedeljo, dne 29. septembra, od 9 do 11. ure predpoldne, v pisarni bolniške blagajne. Radi premalega števila volivcev v V. mest. oddelku moral se je ta oddelek priklopiti najbližnjemu sosednjemu, to je II. mestnemu oddelku. III. mestni oddelek, dvorni del imenovan volil bode 51 delegatov (višnjeve glasovnice) v nedeljo, dne 22. septembra, od 8. do 11. ure predpoldne, v dvorani „Katoliškega doma“. VI. mestni oddelek, mestu Ljubljanskemu inkorporirani del Vodmata, volil bode 2 delegata (svitlorujave glasovnice) v nedeljo, dne 22. septembra od 8. do 9. ure predpoldne, v šentpeterski šoli. Kdor izmed delojemalcev-volivcev ne bi iz katerega koli vzroka dobil vabila in glasovnice, zglasti se more za ti listini v pisarni bolniške blagajne ob navadnih uradnih urah ali pa na dan volitve pri volivni komisiji skupine onega mestnega oddelka, v katerem ima dotičnik voliti. Za izvršenje delojemalcev v posamezne skupine po mestnih oddelkih bilo je merodajno obrtno stališče njihovih delodajalcev dne 30. junija t. l. in zamorejo prvi svojo volivno pravico izvršiti le v oni skupini, v katero so vrščeni. Skupine razvidne so na vabilih. Katere ulice, ceste in trgi spadajo k onemu ali drugemu oddelku, poizvedeti je v blagajnični pisarni ali pa pri tukajšnjem mestnem magistratu. Volivski imeniki so vsakteremu na vpogled in morebitno reklamacijo razgrnjeni v blagajnični pisarni.

**Iz Tržiča.** Pri zadnji občinski seji so stavili nekateri nemški odborniki predlog, naj se izvoli častnim občanom tržiškim uradnik nemškutarske kranjske hranilnice Lukman in dr. Zupan ter baje ravnatelj Rieger, ki še nima v nobeni občini volivne pravice. Zasluga nima nobeden teh mož najmanjih za naš trg. Ko je eden teh odbornikov to pojasnil, so menda predlagatelji umolknil in vsa zadeva se je za enkrat — pokopala. Že 3 častne občane imamo brez vseh zaslug in sedaj hočejo imenovati še nove, da bodo v prvem razredu z lahkoto pri občinskih volitvah zmagali Nemci. Da se te nakaze preprečijo, bo treba slovenskim odbornikom velike opreznosti, a tudi odločnosti.

**Poročilo iz ljubljanskega barja.** a.) Voda je nastopila na raznih krajih, uničila mnogo pridelkov n. pr. krompir, korenje, repa, osobito fižol in razne druge stvari. b.) Inženirji in razni tehniki so že pred desetletji nesli mastne prste od našega osuševalnega vprašanja. c.) Davčni organi rubijo krave, konje in prašiče. d.) Vzlic moderni ljudski šoli, kmetijskemu poskuševališču in famozni mesečni miloščini, barjani nazadujejo.

**Tudi za naše razmere isto velja.** „Domovina“ piše: „Pretekli četrtek stal je pred porotniki v Mariboru glavni urednik „Slovenskega Gospodarja“ prefekt g. Ant. Korošec. Radi nekih nepomenljivih notic iz Ptujja, katere je napisal, bil je krivim spoznan in obsojen na šest tednov zapora in povrnitev sodnih stroškov. Slovenski listi na Štajarskem imajo v resnici trnjevo pot. Nasprotniki napadajo jih besno, in ako se slovenski list brani, takoj je razžaljenje na časti, bojkot ali obrekovanje — tožba in obsodba. Zadnji čas, da se tiskovne pravde odvezamejo poroti in pridejo pred navadne sodnike!“ Te besede katere je „Domovina“ napisala oslovenskem tisku na Štajarskem, veljajo do pičice tudi za krščansko-socijalni tisek na Kranjskem!

**Glasba.** Izšlo je 6 novih skladb z imenom „Šmarski odmevi“, katere je uglasbil in velečastitemu gospodu Ivanu Balohu, kaplanu v Šmariji, udano poklonil Alojzij Mihelčič. Obseg: 1. „Na planine“ z bariton-solo. 2. „Slovo“ bes. Stritar. 3. „Vsem bratom pozdrav“ bes. Hribar. 4. „Začinka“ bes. Okruglić. 5. „Napitnica“ za moški zbor bes. Lah. 6. „Napitnica“ za mešani zbor. Mislimo, da bodejo te skladbe naši pevci prav radi prepevali, ker so lahke in melodijozne, posebno primerne za društvene veselice, katerih je mnogo po deželi in zato bodo vsakemu dobro došle. Skladbe se priporočajo.

**Kdo je nazadnjaški?** Liberalci nas posebno radi psujejo, da smo nazadnjaški. Volitve v kmečki skupini pa so pokazale, da smo mi naprednjaki, in da so nazadnjaški liberalci. Od lani se je za naše kandidate število oddanih glasov povišalo od 18.900 na 20.120, onih liberalcev pa zmanjšalo od 7300 na 5680. Naše zadnje poročilo o razmerju glasov moramo v toliko popraviti, da za Višnikarja ni glasovalo 900 nemških Kočevcev, ampak po zatrdilu „Grazer Tagblatta“ 1000. Dočim je torej naš Fran Jaklič dobil 1553 slovenskih glasov, je dobil Višnikar torej samo 189 slovenskih glasov. Ali ni to tako silno nazadnjaštvo, da je „Narodovce“ lahko srām!

**Lep narodni kulturni praznik** so imeli v nedeljo pri Ormožu: otvorili in blagoslovili so novo slovensko šolo za tamošnjo okolico. Naroda so je zbralo nad 4000 glav, dočim se jih je lani, ob otvoritvi nemške šole zbralo komaj sto klavernih obrazov.

**Osebnost.** G. dr. Karol Glaser c. kr profesor na državni gimnaziji v Trstu je stopil na lastno prošnjo v pokoj ter se preseli v Gradec.

**Ljubljana v nevarnosti.** Ljubljana se nahaja v silni nevarnosti. Na novem Franc Jožefovem mostu, ki se otvori 4. oktobra se, postavljajo sohe z majev. Tavčar je bil radi tega silno razburjen, ker je sumil, da so to spomeniki klerikalnemu zmaju, ki je pri deželnozborskih volitvah na Kranjskem s svojim repom tako dobro opletal. Da bi Ljubljana pred spomeniki „črnemu klerikalnemu zmaju“ ne prišla v nevarnost, je pustil župan Hribar zmaje zeleno pobarvati. Tako so torej iz „klerikalnih zmajev“ postali „mestni zmaji“. Sedaj nedostaje še nekaj. Premajhni so namreč ti zmaji, da bi požrli ves mestni dolg.

**Družba sv. Mohorja.** Naša družba šteje letos 76.110 udov, to je 2486 udov manj, kakor lani. Udje se razdele po posameznih škofijah tako-le: 1. Goriška nadškofija 8.599 t. j. 11 manj kakor lani. 2. Krška škofija 6208 t. j. 160 manj kakor lani. 3. Lavatinska škofija 23.771 t. j. 2025 manj kakor lani. 4. Ljubljanska škofija 29.587 t. j. 519 manj kakor lani. 5. Tržaška-koperska škofija 4.041 t. j. 25 več kakor lani. 6. Sekovska škofija 598 t. j. 34 več kakor lani. 7. Somboteljska škofija 351 t. i. 7 več kakor lani. 8. Zagrebska nadškofija 479 t. j. 66 manj kakor lani. 9. Senjska škofija 206 t. j. 7 manj kakor lani.

10. Poreška škofija 136 t. j. 6 več kakor lani.  
 11. Djakovška škofija 65 t. j. 3 več kakor lani.  
 11. Bosniška škofija 226 t. j. 11 manj kakor lani.  
 13. Videmska nadškofija 185 t. j. 9 manj kakor lani.  
 14. Razni kraji 541 t. j. 15 več kakor lani.  
 15. Amerikanci 908 t. j. 104 več kakor lani.  
 16. Iz Afrike in Azije 209 t. j. 128 več kakor lani.  
 Z razpošiljanjem letošnjih družbenih knjig smo začeli dne 18. septembra in prizadevali si bomo da častiti udje dobijo knjige najprej ko mogoče. Odpravili bomo zaboje s knjigami po tej le vrsti: Amerika in Afrika, lavantinska, krška, ljubljanska, tržaška in goriška škofija ter razni kraji. Razposlalo se bo udom v kup 456.660 knjig. — Romajte torej knjige v toli častnem številu po vsem Slovenskem. Budite rojake, poučujte jih, zabavajte in razveseljajte jih ter v nemajmota s srcih njihovih ljubezen do Boga in domovine!

**Kaj je novega na Slovenskem?** Pesniku Simonu Gregorčiču se je zdravjeboljšalo. — Na Goriškem so vsled narastlega deževja izstopile reke in potoki. Tudi ljubljansko barje je bilo pod vodo. — Deželni zbor goriški ima zasedanje. — Po pravljici utopljen zvon v blejskem jezeru iščejo potapljavci iz Trsta, seve zaman. — Životopis škofa Antona Martina Slomška je izšel v češkem jeziku. V Kamniku je na dan volitve v mestni hiši zadel mrtvoud g. župana Berganta.

**Protí dežju so streljali** te dni v graški okolici, da bi pregnali oblake, toda streljanje se je izjalovilo.

**Samomor.** Dne 13. t. m. se je v Gradcu ustrelil stotnik v pokoju, J. Schweighofer. Srčna bolezen je bila vzrok, da se segel po morilnem orožju.

**„Naprednjaki“** oškodovali Goriško. Iz goriškega deželnega zbora, ki ravnokar zboruje, se poroča „Primorskemu Listu“ o seji z dne 17. t. m.: Tretja točka dnevnega reda je bila: Poročilo poslanca Berbuča o pobiranju užitnine v deželni upravi. Po prečitaniu tega poročila se je vnela živa debata. Dr. Tuma je hotel po načinu „Soče“ vso stvar pokriti, toda poslanec Berbuč mu je natanko dokazal, kako je ravnal, ko je v dežel-nem zboru sicer glasoval za pobiranje davščine v lastni upravi, na drugi strani pa delal na to, da se sklep deželnega zbora ne izvrši in kako velikansko škodo mora dežela radi tega trpeti. V polemiko je posegel tudi dež. glavar Pajer, ki je konstatiral, da so nekateri pod roko de-lovali proti sklepu deželnega zbora. Cela zbor-nica je prepričana, da je narodno-napredna stranka osleparila go-riško deželo za ogromno svoto. Radi narodno-napredne zdražbe bo go-riška dežela trpela škode vsako leto do 130.600 K, kar znaša v 10 letih 1.306.000 K. S tako ostudno žlindro se ni de-želni zbor še nikdar ukvarjal. Poslanec Berbuču, ki je to „delo“ narodno-napredne stranke raz-kril, je lahko hvaležna cela goriška dežela.

**Istrski deželni zbor** je zboroval v soboto in torek. Slovanski poslanci so stavili razne pred-loge v svojem jeziku. Italijani se bodo počasi privadili slovenščini in hrvaščini.

**Nove orglje** je postavil g. Ignacij Zup-an v podružni cerkvi sv. Jerneja v Spodnji Šiški pri Ljubljani. Cerkev je mala, toraj so tudi orglje majhne, imajo le šest spremenov: 1. Principal 8', 2. Gamba 8', 3. Liebl. Gedackt 8', 4. Floute douce 4', 5. Mixtur 2<sup>2</sup>/<sub>3</sub>', 6. Subbass 16'. — Pedal compel, Octav coppel (navzgor) in Tutti. Orglje je kolavdiral sam preč. gospod kanonik in profesor Jos. Smrekar in jih prav pohvalil. Spremeni so lepo označeni, igra lahka; celota iznenadi, ker nihče pri šestih spremenih ne pričakuje tolikega glasu. Mehanika točna, unanje lice lepo, cena 1920 kron. Postavljanje je trajalo le tri dni. — P. Hugolin Sattner.

**Deželni odbor kranjski** oddajal bo meseca oktobra 1901 bike plemenjake cikaste in sive pasme proti povračilu polovice nakupnih stroškov in sicer v prvi vrsti občinam v drugi tudi zasebnim živinorejcem. Prošnje je vložiti do 6. oktobra 1901 pri deželnemu odboru v Ljubljani in vsaki prošnji je priložiti 20 kron

katere zapade če prosilec noče prevzeti odka-zanega mu bika.

**Deželni odbor** dobil je od deželnega zbora naročilo, da se pri nakupovanju bikov plemenjakov iz deželnih sredstev ozira na do-mačo prirejo ter kupuje v deželi take bike, ako so v čistih pasmah in primerni kakovosti na razpolago. Deželni odbor bo jeseni o priliki premovanja goved nakupoval sposobne bike po posebni komisiji, na kar že sedaj opozarjamo živinorejce, ki imajo čistokrvne sposobne bike v reji.

**Češki dijak in avstrijska železnica.** Pred par tedni prišel je k blagajni železnične postaje v Toplicah praški dijak imenom Dvoržak ter zahteval vozni list v češkem jeziku. Uradnik pri blagajni pa ga ni umel in dijak se ni hotel posluževati drugega jezika, odšel je brez voznega listka v vagon. Ko pride v vagon sprevodniku, zahtevajočemu od njega vožni listek, pové, da ga nima in zakaj da ga nima. Toda pomagalo ni nič, moral je plačati kazen. Mladi Čeh je proti temu vložil priziv pri vodstvu železnice, z mo-tivacijo, da on ni kriv da ni imel listka, ker ga je pravilno zahteval od uradnika, da pa ni njegova krivda, ako uradnik ne umeje češki, kakor bi bila njegova dolžnost. Od tega dijaka bi se mi Slovenci lahko učili marsikaj.

Iščem  
**službo vratarja**  
 pri krščanski družini.  
 Star sem 37 let, oženjen in brez otrok. Govorim slovensko in nemško, službo lahko takoj nastopim. Sprejemem službo na Kranjskem in tudi drugod. Ponudbe naj se pošiljajo uprav-ništvu „Slov. Lista.“ (33) 3—2

**Pravo naravno**  
**sadno žganje**  
 kakor češpljevec, češnjevce, hrušovec itd. za namako jagod in drugega sadja  
 prodaja samo  
**L. Benedik, Ljubljana**  
**Dolenjska cesta.**  
 Po pošti pošiljam zaboje po 5 kg s 3 l in po 10 kg s 6 l vsebine po po-vzetju. (23) — 7

**F. P. VIDIC & Co. v Ljubljani**  
 ponujajo po najnižjih cenah vsakokoli množino  
**zidarske opeke**  
 zarezane strešne opeke  
 (Strangfalzziegel) rudeče in črne, z zraven spadajočo  
 stekleno zarezano opeko in strešnimi okni iz vlitiga železa  
 lončene peči in štedilnike  
 lastnega izdelka  
**Roman-cement**  
 lastnega izdelka  
**Dovški portland-cement**  
 kakor vse v stavbinsko stroko spadajoče predmete.  
 Najnižje cene!!! (22) — 10

## Čudež iz Švice.

Podpisana tvrdka, pošlje vsaki osebi kateregakoli stanu, proti poštnemu povzetju za nezaslišano ceno K 2.60, colnine prosto, izvrstno, 24 ur dobrotekočo uro s 3-letno garan-cijo.

Vrhu tega dobi vsak naročnik eno elegantno fino kovano verižico. Ako ura ne ugaja, se dragevolje premeni ali znesek povrne.

Dobi se edino le pri zastopstvu švicarskih ur v Krakau, poštni predalček št. 29. (31) 3—3

Pri nakupovanju  
 suknenega in manu-fakturnega blaga  
 se opozarja na tvrdko  
**HUGO JKL**  
 v Ljubljani  
 v Špitalskih ulicah šte. 4.  
 Velika zaloga (25) — 6  
 suknenih ostankov.

**E. Schmarda**  
 „oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani“ Dunajska cesta šte. 6 (v Schobrovi hiši.)  
 Izdaja voznih listov tu- in inozemskih že-leznic, in sicer: listkov za navadne vožnje za vožnjo tje in nazaj, za okrožna potovanja, pri-redi tudi romarske vlake i. t. d.  
 Izdaja voznih listov za vse razrede v Av-striji konces. francoskega parobroda „Compagnie Générale Transatlantique v Parizu“ katerega parobrodi iz Haver-a v Newyork naravnost brez prelaganja vozijo. (4) 6—5